

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštni stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 9

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šestostopno petivrstno enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Narodni praznik v Celovcu.

V sredo so imeli koroški Slovenci veličasten naroden praznik v Celovcu. Ob 2 $\frac{1}{2}$ popoldne je imelo shod zaupnih mož koroško „katoliško-slovensko politiško društvo“, zvečer pa veliko slavnost v proslavo pokojnih slovenskih prvakov: škofa Antona Martina Slomškega in mons. Andreja Einspielerja.

Že dopoldne so prihajali Slovenci in Slovenke iz okolice v mesto; vsi vlaki so pa vozili udeležnike od vseh strani koroške dežele. Prav obilo je bila zastopana Ziljska dolina, ki je veljala skoro že za zgubljen krasni kot slovenske domovine. Ali vzbudila se je tudi ona; to ste dokazali zadnji dve dopolnilni volitvi v deželni in državni zbor. Iz Ziljske doline je došel tudi lep venec deklet, opravljenih v prekrasni narodni noši; občudovali smo te noše vsi Slovenci, a z zanimanjem so jih gledali tudi Celovčani, ko so korakale po ulicah.

Tudi Slovenci drugih dežel so bili zastopani, posebno sosednji Štajerci, pa tudi Kranjci in celo Goričani (dva gospoda z Bolškega). Zastopani so bili sledeči časopisi: „Mir“, „Domovina“, „Slov. Narod“, „Slovenec“, „Slov. Gospodar“ in „Soča“ oz. „Primorec“ po samem uredniku.

Zborovanje se je vršilo v velikih prostorih pivovarne „Massgarten“, ki so bili natlačeni do zadnjega kota!

Shod otvori ob 2 $\frac{1}{2}$ pop. predsednik preč. g. poslanec Gregor Einspierer; pozdravi došlece in pravi, da doslej se nismo velikokrat shajali. Razmere na polit. nebu so se jako spremenile in to še na slabše; zato se moramo odslej gosteje shajati, da se dogovarjamo, kakó se nam bo borili proti neugodnim odnosom. Koalicija je jako ugodna našim nasprotnikom, ki se pridno pripravljajo na volitve v obč. zastope, v dež. in drž. zbor. To zahteva od naše strani resnega pomisleka, kakó se upirati naskokom od nasprotne strani ter gmotno in dušno napredovati. Veseli ga takó ogromna udeležitev. Predstavi vladnega zastopnika barona Lazarini-ja, katerega prosi, naj temeljito poroča o naših pravičnih zahtevah in da smo Slovenci verni katoličani, pa tudi zvesti Avstrijani. (Viharni živio klici).

Prva točka dnevnega reda je bila: „Sedanji politiški položaj in naše narodne terjatve“. O tej točki je govoril znani govornik gosp. Filip Kandut. Glavne misli njegovega govora so naslednje:

Z nekim strahom sem pričakoval uro shoda; zdaj mi je strah prešel, ko vidim takó ogromno udeležbo. Udeležencev ni iz takozvanih višjih krogov, došla je pa v ogromnem številu častita dnhovščina, ki je naša edina opora. Še posebe me veseli, videti tu zbrano toliko kmečkih korenjakov (Slava jim!); to so stebri, ob katerih se razrušijo vsi sovražni napori!

Govoril bom jasno in glasno, ker konec (ravznet udari ob mizo s pestjó) mora biti našemu trpljenju, saj postave veljajo tudi za

nas! Baval se bom z vlado, s takó imenovano koalicijo, ki je neka zveza, a nenaravna, kakor med psom in mačko. Ta vlada si je postavila za program: odkritosrčnost, volilno reformo, uravnavo valute in varovanje politiške posesti!

Odkritosrčna hoče biti vlada, pa v kratkem času je že večkrat premenila svoje prepričanje. Da se ne čuti na trdnih nogah, dokazuje to, da zahteva za prihodnje leto 100.000 dispozicijskega zaloga kar je za polovico več. Iz tega zaloga se podpirajo vladni listi, da pripravljajo javno mnenje po želji vlade.

Z volilno reformo, kakoršno namerava uvesti sedanja vlada, morejo biti zadovoljni nemški liberalci, mi pa ne. Število poslancev bi se pomnožilo za 43, ali večino teh bi dobili liberalci. Ako se bo pa preminjal volilni red, naj se razdelé tudi volilni okraj po Ferjančičevem predlogu (Takó je!) Doslej smo Slovenci razdeljeni na razne okraje, a takó, da imajo Nemci skoro povsod večino. Mi hočemo, da Nemci naj volijo za-se, Slovenci pa za-se. (Takó hočemo!)

O urejevanju vrednote ali valute bo govoril drug gospod, jaz pa prehajam k zadnji točki: k ohranitvi dosedanjega politiškega stanja. Takó more govoriti le tisti, ki je sit, ne pa, kdor je lačen. Kaj imamo mi Slovenci ohraniti ali konservirati? Nič! (Takó je!) Ali naše dosedanje stanje ni dolga vrsta bridkosti, preganjanj in krivic? (Takó je! Živio!) In s takim stanjem bodimo mi zadovoljni? (Nikoli!) Liberalci lahko takó govoré, ko imajo vsega več nego jim gre.

Ker ima koalicija tak program, je ona proti nam, ker trobi le v nemško liberalni rog. Pod tako vlado ne dosežemo nič. Ako bi nam ona hotela tudi vreči kako mrvico, takoj nastane vihar in polom v liberalnem taborju. To nam je dokaz uprašanje o celjski gimnaziji. Tako je to posestno stanje, o katerem bi mogli reči s slavnim našim pesnikom Simonom Gregorčičem:

.....sklenil je sovražni njih svet:

„Raz zemljo orjaka zatrimo,

Da mine nas groza in večni trepét,

Da svet si njegov razdelimo!“

Kdo ne vé, kaj se godí v Istri, posebno v Piranu, zaradi slovenskih napisov? „Smrt Slovincem!“ tuli irredentovska svojat. In s takimi ljudmi, ki nam smrt želijo, simpatizujejo nemški liberalci in nacijonalci, ki Bismarka na pomoč kličejo. Tudi oni nam žele smrt, tudi oni rogovillijo proti nam, za kar dobivajo podporo v avstrijski vrednosti ali pa v nemških markah.

Ali to nas ne sme oplasiti, marveč odločno zakličimo sovragom: Do tu in ne dalje! (Živio! Tako je!) Mi se moramo združiti in odločno zahtevati, kar nam tiče po božjih in človeških postavah.

Začnimo pri šoli, o kateri smo že toliko govorili, da bi danes lahko molčali o nji. Ali tudi danes, ko nas je toliko zbranih iz vse Koroške, povejmo na ves glas: da mi

nismo zadovoljni s šolo, ki nasprotuje zdravi pameti! (Tako je! Živio!) Mi zahtevamo katoliško šolo na narodni podlagi. (Burno pri-trjevanje).

Ta naša zahteva ni nova, kakor trdé nasprotniki, marveč že od kar imamo novo šol. postavo. Že l. 1870. so se izjavile vse slov. občine razun štirih, da hočejo imeti slovensko šolo, a na podlagi maternega jezika naj se poučuje nemščina. (Odobranje).

Znana je usoda 33 slov. prošenj! Kjer je prosil krajni šol. svet, rekli so, da pravico ima občina in narobe. Ako sta pa bila oba edina, našel se je vedno kdo, ki je skrivaj nabiral podpise proti slov. šoli. Kaki ljudje so podpisovali, na to se ni gledalo. Na naše pritožbe do ministerstva pa ne dobimo odgovora, in takó se ne moremo pritožiti na upravno sodišče. Ali le vstrajajmo, gotovo dosežemo svoje pravice!

Na to pride k uradovanju pri občinskih uradih in pravi, da vsak župan lahko brez skrbi dopisuje slovenski, kakor je razsodilo ministerstvo v odloku do kotmaraveškega župana. — Ali vsi uradi med Slovenci morajo slovenski uradovati, kajti nismo mi na svetu zaradi uradnikov, ampak oni zaradi nas. Z dosedanjim uradovanjem pa nismo zadovoljni in mi tu zbrani možje iz vse dežele protestujemo na ves glas proti njemu. (Burno odobranje).

Še nekaj! S težavo vzredimo svoje otroke. Ko pridejo v dvajseto leto, pride neka komisija, ki nam jih pobira v vojake. Jaz sam sem bil pogosto priča, da ta komisija ni umela prav nič slovenski. Ako davek plačujemo nemškimi uradnikom, nam je hudo pri sreju, a toliko hujše, ako plačujemo krvni davek. — Enako je pri kontrolnih shodih; tudi tu je vse nemško. Čul sem govoriti mladega moža: „Lejte, celo uro smo «abtaht» stali, pridgali so nam ves čas, a zdaj vem toliko, kolikor prej.“ (Smeh). Ako nam jemljejo krv, naj pošljejo vsaj slovenke častnike, da jih bomo umeli.

Preide na kmetijsko družbo, ki očitno kaže svoje sovraštvo do Slovencev. Ministerstvo je poslalo potovalnega učitelja dr. Kramerja, ki lepó učí. Ali kmetijska družba razgláša njegova predavanja takó, da kmetje izvedó o njih še le nekoliko dni potem, ko so že bila. Ako nam je družba nasprotna, tudi mi je ne moremo objemati. — Pomagati si moramo sami na noge tudi v tem oziru. Ako se resno lotimo dela, posreči se nam. Tudi o posojilnicah so mnogi dvomili, ali danes jih je že veliko število. Da nekaj moremo, da nas je veliko, ki smo uneti za svoj napredek, dokazuje tudi današnji shod. Zató izražam misel: ali bi ne bilo dobro, ako bi si ustanovili samostojno kmetijsko družbo! (živahno odobranje).

Na to povzame na kratko glavne smeri svojega govora in predlaga tri resolucije, ki se soglasno sprejmejo. Glasé se:

I. „Shod zaupnih mož krščanske slovensko-narodne stranke na Koroškem, zbranih dne

24. vinotoka t. l. v Celovcu, obžaluje, da se šolske razmere na Koroškem glede pouka v slovenščini za slovenske otroke doslej niso zboljšale in to tem bolj, ker je koalicijska vlada bliščeči zvezdi «resnica in odkritost» zapisala na prapor svojega postopanja. Posebno obžalovanja vredna je brezbriznost vlade, s katero se rešujejo, ali boljše rečeno ne rešujejo pritožbe slovenskih občin glede ustanovitve ljudskih šol s slovenskim poučnim jezikom na Koroškem. — Isti shod zahteva, da naj vlada čim prej vstreže prošnjam slovenskih občin, ki se potegujejo postavnim potom za ustanovitev šol s slovenskim poučnim jezikom. — Državnemu poslancu gosp. dr. Gregorc-u izreka se najtoplejša zahvala za njegov govor dne 27. mal. travna t. l., ki ga je govoril v državnem zboru, v katerem je naše šolske rane tako prepričevalno vnovič osvetlil, in soglaša z njegovo resolucijo. Isto tako zahvaljujemo slovenske državne poslance sploh, da so se potegovali za zboljšanje slovensko-narodnih razmer na Koroškem, proseč jih, da nam tudi zanaprej svoje pomoči ne odlegnejo, marveč da vedno in pri vsakej danj jim priliki odločno zahtevajo pravic tudi za nas koroške slovenske trpine».

II.

Isti shod s priznanjem odobrava odlok vis. ministerstva notranjih zadev od 26. sušca 1894. l., št. 2433., s katerim se je načelno rešilo slovensko uradovanje občinskih zastopov s političnimi oblastmi, ob enem pa pričakuje za gotovo, da se bode z isto jasnostjo in odločnostjo tudi zankazalo in izvrševalo slovensko uradovanje na vseh poljih javne uprave, t. j. pri političnih, sodnih, finančnih, poštih, železniških in avtonomnih uradih».

III.

«Imenovani shod obžaluje postopanje koroške kmetijske družbe, koja ne skrbi v dovoljni meri za pouk slovenskih kmetov v gospodarstvenih zadevah, dasi ima na razpolaganje izvrstnega strokovnjaka, slovenskega jezika zmožnega, kteri je od vlade subvencioniran v ta namen, da ga rabi kmetijska družba posebno za pouk po slovenskih pokrajinah. Ob enem izraža imenovani shod misel, ali bi ne kazalo, ustanoviti za koroške Slovence posebno kmetijsko družbo s slovenskim značajem».

Kandut: Glasno ste potrdili te resolucije. Hvala Vam! Zdaj je na nas, da se to doseže. Vsak mož bodi na svojem mestu, ostanimo odločni in vstrajni. Vsak stoj z vso silo za sveto domovinsko stvar in — ne udajmo se! (Viharno odobravanje.)

* * *

O drugi točki: «Organizacija stranke» je govoril predsednik Einspieler. Prejšnji govor se nam je razširil, da moramo naslednje toliko bolj krčiti, sicer ne bi izšel list o pravem času. Evo le nekaj mislij tega izbornega govora!

Na delo vsi! Z besedami mi na Koroškem ne bomo napredovali. Posnemajmo nasprotnike. Zbirajo se pogosto v «partajtag», kjer ugibajo, kakó bi začeli nov boj proti Slovincem in katoliškim Nemcem. Mi nočemo vzeti Nemcem jezika ne zemlje ne dece, mi se le branimo (Takó je!), a to je vendar dovoljeno! Kar je naše, tega ne damo nikomur, to ostani za vedno naše. (Viharno odobravanje). — Posnemajmo torej nasprotnike in združujmo se. Združeni zahtevajmo kar je naše, kar nam tiče po vseh postavah, a glasno, da nas bodo slišali vsi

merodajni krogi: te prošnje ponavljajmo tako dolgo, dokler nas ne uslišijo! (Odobranje.)

Hudi časi so nastopili v verskem, narodnem in gospodarskem oziru; vse to je zakrivil nemški židovski liberalizem. Na Koroškem imamo najboljše dokaze, da kdor zataji narodnost, zataji tudi vero. (Resnica je!) — Nasprotniki imajo vse na svoji strani. V prvi vrsti skoro vse učitelje, uradnike, kapital, a kjer jim vse to ne pomaga, imajo za nas še pesti in kamenje. S takimi silami nam hočejo vzeti, kar je naše.

Združimo se tudi mi na resen odpor. V to nam bodita v prvi vrsti dve svetli zvezdi, kateri nam je pokazal rajni Anton Martin Slomšek in za njim nam je zapustil kot svojo oporoko rajni Andrej Einspieler, in te ste: vera in beseda materina. Teh zvezd vodnic se je vedno držalo naše društvo in tako bo tudi zanaprej.

Drugi Slovenci nas včasih krivo sodijo. Mi na Koroškem imamo posebne razmere in po teh moramo meriti svojo politiko. Mi z veseljem pozdravljamo vsak pojav na verskem in narodnem polju med Slovinci; ali kedar se v nebitstvenih rečeh ločimo od drugih Slovencev, storimo to zategadel, ker spoznamo takó za najboljše pri naših posebnih koroških razmerah. Nam je bilo in bo zlato vodilo: Vse za vero, dom, cesarja! (Viharno pritrjevanje.)

Središče vsemu delovanju je naše društvo, ki ima svoj sedež v Celovcu. Na to vodstvo se moramo vsi ozirati in ne delati vsak po svoji glavi, kajti eno središče mora biti. Zató naj rodoljubi na deželi ostanejo v tesni zvezi z našim društvom; v vseh potrebah naj se obračajo do njega za pojasnila, njemu naj poročajo o vsem, kar se godi na deželi, zlasti med nasprotniki; kot zaupni možjé društva naj bodo v prvi vrsti gospodje duhovniki: oni naj bistrim očesom pazijo na vse, kar se godi. Ljubi sobratje! Postavite se ljudstvu na čelo! Duhovščina je na Koroškem edina, ki dela za narod slovenski! V novejšem času včasih kdo malo zadremlje; češ, že odbor stori, a med tem pride sovražnik in zaseje ljuliko. Torej na čelo! Drugi pa zbirajte se okoli njih, vsak na delo po svoji moči!

Nasprotniki se že zdaj pripravljajo na volitve in se posvetujejo, kakó bi ohranili svojo krivično posest. Enako posvetujemo se mi! Bližajo se volitve v občinske zastope. Ali nam more biti vsejedno, kdo gospodari v občini? Ne! Le 24 občin je v naših rokah. Glejmo, da najprej dobimo vse občine, potem pojde lože pri volitvah v dež. in drž. zbor!

Letos smo imeli dve volitvi, ki ste srečno končali. Naši Ziljani so se izvrstno držali. (Viharno klicanje: Živili Ziljani!) Komu se imamo zahvaliti? Združevanju, edinosti. Duhovniki so bili na čelu in ljudstvo za njimi. Priredili smo par volilnih shodov, ki so mnogim oddrli oči, a združili smo se s konservativnimi Nemci, ki nam hočejo biti pravični.

Ferjančičev predlog o premembí volilnega reda za Koroško spi že 4 leta v kakem kotu državnega zbora. Zdramiti ga moramo! Predlagam shodu peticijo na državni zbor, da bi se vendar že začel posvetovati o njem, (živahno odobravanje), saj se bo itak posvetoval o novi volilni reformi v občeh. — Ob volitvah sklicujte po deželi sami volilne shode, katerih ni treba naznanjati vladi. Odbor ne more biti povsod. Takó nam sežete pod rebra, da bo delo lože!

Narodno zavest veliko pospešujejo narodne veselice. Prirejajmo jih! Naš Urban Jarnik je že pred 100 leti spoznal važnost

narodnih veselíc. Zató bi bilo prav, da bi mu priredili veliko veselico v stoletni spomin. Zdaj žvižga „luka - matija“ v Ziljsko dolino, da lahko pridemo tje od vseh strani. Povabimo tudi pisateljsko društvo, da mu vzida ob enem nameravano spominsko ploščo. Slavnost naj bi se vršila prihodnje leto. (Pritrjevanje.)

Govori še o zvezi z Nemci. Nekateri Nemci so želeli, da bi vstopili nekovi Slovenci v skupen odbor. Takó je že bilo pod pokojnim stricem Andrejem, a bilo je slabo, drug drugemu so obteževali stališče. Delajmo sami, samostojno (Tako je, živio!); mi Nemcev ne bomo zavirali, ampak podpirali, dokler ostanejo oni naši zvesti zavezniki. (Odobranje.)

Sprejme se nasvetovana resolucija.

* * *

Na to je govoril podpredsednik g. Vekoslav Legat; krčiti moramo se bolj. Le nekaj mislij:

Dva namena sta nas združila v teh prostorih: da počastimo dva svoje slavna moža in se združimo na delo. Nasprotniki so hujskali, da bi se ne mogli zbrati v teh prostorih; ali vsaka sila rodi protisilo in res: zbralo se nas je toliko, kolikor nikoli doslej.

Naglaša važnost narodnih društev in popolni govor predsednikov gledé Jarnikove slavnosti. Širimo čitanje med mladino, ki zdaj slabo odraša. Razlaga načelo „Svoji k svojim!“ Pravijo, da na Koroškem je vladal mir, dokler ni prišlo nekoliko tujcev, ki tu zgago delajo. Dá, žalosten mir je bil to, ko smo spali v trdi nezavednosti; zdaj, ko smo se zbudili, da nočemo več spati, smo pa nakrat nemirneži! Ako je takó, no, pa ostanimo vedno taki nemirneži! (Veselo odobravanje.)

Ali še vedno preveč je miru po želji nasprotnikov; prekrotki smo. V Kotmaravesi so prosili za dvojezičen poštni pečat. Odgovorili so, da je že narejen in novih stroškov nočejo. Ko je pa županstvo ponudilo, da ono plača nov dvojezičen pečat „Köttmandorf — Kotmaraves“, odgovorili so, da so se prepričali, da tam vsakdo nemški zna (Smeh) in da slovenski pečat ni potreben. — Pové več podobnih slučajev, ki osvetlujejo razmere na Koroškem.

Pri shodu vidi tudi nekatere nasprotnike; tudi njim zakliče: „dobro došli!“ Naj le vidijo, kakó pošteno mislimo Slovenci.

Vspodbuja duhovnike, naj se nikar preveč ne zanašajo na odbor, vsakdo naj doma skrbno vrši svojo rodoljubno dolžnost.

Omenja tudi ljudsko stetje, ki naj nas pa ne moti. Slovencev na Koroškem je veliko več nego jih izkazujejo na papirju; vse te vzbudimo, da bodo trdno stali za političkim društvom in geslom: Vse za vero, dom, cesarja.

Ko je še g. Kandut povedal nekaj žalostno - šaljih o ljudskem stetju, je bila končana razprava o drugi točki.

O narodnem gospodarstvu in o valuti je govoril kapelan č. g. Podgorelec.

Shod je bil zaključen okoli 6 ure zvečer. — Zborovalci so hiteli po večini malce na zrak, da so se okrepili za — veselico z ogromnim vspehom 25 točk.

* * *

Velika dvorana omenjene pivarne je bila ukusno okrašena z zelenjem in preprogami v narodnih, deželnih in cesarskih barvah. Na galeriji je svirala „Kärntner National Kapelle“, ki se je prav za to priliko naučila razne slovanske komade, kakor: Naprej, U boj, Banovci, Hej Slovani, Kje dom je moj in še veneč slovanskih narodnih pesmij.

Dvorana, veliki prostori pred njo, galerije, vse je bilo gosto natlačeno. Čaroben je bil pogled po tem občinstvu. Gospoda in kmetje, starčki in mladina, a med vsemi je dvoje udarjalo v oči: ogromna vdeležba duhovščine in Ziljanke v narodni noši. To je bila paša za rodoljubne oči!

Petje in tamburanje so prevzeli vrli „Liraši“ v Kamniku pod vodstvom neumornega g. Steleta. Bilo je 16 pevcev in med temi 9 tamburašev. Peli so: Novinci (zložil Volarič), Naša zvezda (Hudovernik), Naprej, Oblačku (Ipavec), Trije nosovi, Hercegovska, — Slovenac i Hrvat in Žabja kantata. Petje v vsakem pogledu dovršeno; pevci so želi po vsaki točki viharno pohvalo. Veliko gostov je prišlo k veselici tudi zaradi tega, da so slišali tamburanje. Izborno so igrali in izzvali vsakokrat velikansko oduševljenje. Podpredsednik Legat je zahvalil „Liraše“ na njih požrtvovalnosti, da so došli ponovno celó v Celovec ogrevat slovenska srca za narodno pesem in domovino, in poklonil jim krasen srebrn vrč z liro na vrhu in napisom: „V spomin 24. okt. 1894“.

Ker smo že pri petju naj omenimo prekrasno petje gospé Lendovskove: pela je tri Nedvedove samospelve, a spremljala jo je na glasoviru g.čna Legatova. Gospá je glasbeno popolnem izobrazena, glas ima krasen, zvonek, ljubeč, a umetniški izurjen, da nastopi lahko v vsakem gledišču. Občinstvo je gospej viharno ploskalo in oduševljeno: »živila!« so grmeli po dvorani. Pozneje je nastopila še kot solistinja v »Siroti«, ki se je ponavljala.

Od govorov omenjamo prav na kratko pozdrav predsednikov, ki je naglašal, da take slov. slavnosti koroški Slovenci še niso doživeli. — Podpreds. Legat je naznanil med drugim, da je bilo pripravljenih 1400 stolov, a še mora polovica ljudij stati. Oba govornika sta žela obilo pohvale. — Pravnik g. Davorin Zwitter (Ziljan) je govoril krasen prolog, kateri je zložil drugi Korošec, medicinec g. Fran Eller. Mladi rodoljub je žel viharno pohvalo; tudi pesnika Eller je pozdravljalo občinstvo. — Slavnostni govornik preč. g. Ant. Žlogar, župnik kranjskogorski, je v oduševljenem govoru slikal tužno slovensko zgodovino od sv. Mohorja in Fortunata do sv. Cirila in Metoda in potem do današnjih dnij. Prišel je na Slomška in Andreja Einspielerja, roteč poslušalce: »ostanimo zvesti veri katoliški in besedi materini!« Govornik je vzbujal vsak hip oduševljeno pritrjevanje. — Gosp. Legat je pozdravil Ziljanke v narodni noši, priporočujoč to lepo in okusno nošo. Imenom Ziljank se je zahvalil g. Zwitter, zatrjujoč, da Ziljani ostanejo trdni kot skala za ljubljeno slovensko domovino. — Umes je igrala godba; pri sviranju »Hej Slovani« je občinstvo ustalo in kakor iz enega grla je grmela pesem s svojim mogočnim »Grom in peklo!« Ginljiv, pomenljiv prizor! Oj: še Koroška ni zgubljena! Ona ustaja in hoče živeti v čast materi Slavi!

Blizala se je polnočna ura, ko odhaja naglič proti Mariboru; z istim smo se odpeljali mnogi Štajerci, Kranjci in Goričani, nesoči seboj krasne spomine na vzbujajoči se Korotan! Slava možem, ki so že takó daleč vzgojili narodno zavest na Koroškem!

Toliko v največji naglici o tem shodu.

Goriške novice.

Radodarni doneski. — Pri predlanskem občnem zboru društva „Sloga“ je bilo konstatovano, da je društvo dobilo po našem uredništvu nad 1500 gld. radodarnih doneskov; lani je predsednik zopet omenil, da je „Soča“ izročila društvu skoro dva tisočaka ali ogromno večino vseh prostovoljnih darov. Tudi letos sta došla blizu dva tisočaka po našem uredništvu, po večini od naših naročnikov ali vsaj čitateljev in somišljenikov.

Zakaj naglašamo to okolnost? Čujte! Neki list v Gorici, ki ni prejel ne za „Slogine“ zavode ne v kak drug dobrodelen namen niti vinarja v času, ko smo mi prejeli blizu dva tisočaka od svojih naročnikov in čitateljev, povspel se je do trditve, katero ponavlja na več mestih, da „Soča“ je pri koncu svojega propada (davna srčna želja znanih ljudij!), da — čujte! — „Soče“ niti nihče ne čita! Zató pa z vso resnostjo zahteva od društva „Sloga“, naj pošilja izkaze radodarnih doneskov recenemu prepirljivcu. Ali ne, da je ta lepa? „Sočini“ čitatelji pošiljajo po „Sočinem“ uredništvu svoje darove, a to uredništvo bi — takó nekako si želé ti modrijani — niti ne smelo priobčiti in potrditi prejema teh darov, ampak javno pobotnico bi moralo dati še le v „Neslogi“. Ženjalna zahteva! Le v Gorici se še dobé modrijani, ki so mogli iztuhtati kaj takega. — Urednik istega lista bi tudi lahko objavil neki izkaz radodarnih doneskov, namreč: izkaz darov za „Narodni Dom“ od l. 1885. dalje in: kje je ta denar naložen?!

Kakó strašno smo osamljeni in kakó nihče ne čita našega lista, naj dokazuje izkaz sledečih darov, ki so došli v zadnjih 14 dneh po našem uredništvu. Evo jih!

Po položnicah poštne hranilnice, katere smo uvedli mi in razposlali le svojim naročnikom (prvič je došlo nad 300 gld.), so došli sledeči doneski (namreč v zadnjih 14 dneh): Č. g. Iv. Kodre, župnik v Sv. Križu 10 gld. — Gosp. Andr. Konjedic, župan v Plaveh, 2 gld. — Gosp. Janko Savnik na Dunaju 1. gld. — Gosp. K. F. v T. 2 gld. Gospa Marija Skrinjar v Sežani 50 kr. — Gosp. Ang. Casagrande v Ajdovščini 10 gld. — Gosp. Ignacij Gruntar, c. kr. notar v Cerknici 5 gld. — Č. g. J. Kokelj na Trnovem 4 gld. — Č. g. Andr. Urbančič na Pečinah 10 gld. — Preč. g. Fr. Kranjec v Breginju 5 gld. — Veleč. g. Jurij Peternel v Kobaridu 5 gld. — Preč. g. Josip Pavletič v Renčah 2 gld. — Gosp. Peternel Andrej v Rabeu 2 gld. — G.čna Ivanka Ples v Devinu, nabrano svoto po volitvi županstva, 7 gld. — Gosp. Anton Bras v Breginju 1 gld. — Zalujoči oče po svoji hčeri in Steinach na Štaj. 1 gld. — Gosp. Jakob Štrukelj v Trebčah 1 gld. — G. Anton Čebokli, krčmar v Potokih, 50 kr. — Gosp. Jos. Fon v Boleu 1 gld. — Gosp. Peter Saule v Čepovanu 2 gld. — Gosp. Janez Beltram, krčmar v Mirnu, 90 kr. Č. g. Janez Remec v Stržišču, 2 gld. — Gospod Franc Laharnar na Pečinah 1 gld. — Č. g. Fr. Razpet v Orehku 5 gld. — Preč. g. Mikl. Kocijančič v Ročah 5 gld. — Gosp. Mlekuž Matija v Boleu 1 gld. — Gosp. Evgen Gorjan v Gradežu 1 gld. — R. K. B. Društvo v Vipavi 2 gld. 20 kr. (za „Sočo“?) — Č. g. Anton Koblar v Ljubljani (zopet) 1 gld. — „Tržaški in ajdodovski krokarji zložili pri lovskem večeru v gostoljubni hiši g. Hmelaka v Lokovcu 80 kron“. — N. N. v Ajdovščini 50 kr. — Gosp. Ivan Lapanja, zemljemerec v Kobaridu, 2 gld. — Gosp. Karol Stepančič, župan v Temnici, 1 gld. —

G. Andr. Presl, c. kr. poštar v Bazovici, 1 gld. — Gosp. Henrik Malnič v Kanalu 5 gld. — Gosp. Josip Kraševac v Tolminu nabral mej somišljeniki 6 kron.

Drugačnim potom nam je došlo: Č. g. Simon Gregorčič ob svoji 50-letnici 50 kron. — Gosp. Valentin Kumar v Gorici 10 gld. — Gosp. Ivan Kaučič, trgovec v Gorici, 5 gld. — Trgovca Saunig in Dekleva v Gorici 1 gld. — A. Č. v Gorici 2 gld. — Agitatorji brez volilne pravice za volitev v Ajbi na Kanalskem so zložili 5 gld. — Č. kr. major v p. g. Ilijašević 5 gld. — Preč. g. Lud. Kumar na Lokvah 2 gld. — Celjska obrtnika Rebek in Bavcon 3 krone v spomin 50-letnice slavnega slovenskega pesnika Simona Gregorčiča z vsklikom: »Oj trosi Bog Ti sreče rož na vse poti, a nam pa daj še mnogo mož, mož vrlih kot si Ti!« — Nadučitelj g. Iv. Makarovič nabral 7 gld. 50 kr. pri umeščenju novega župnika veleč. g. Jos. Velhartičkega. Darovali so gg.: poslanec Vjekoslav Spinčič, hruševski dekan Ant. Rogač, trnoski dekan Janez Vesel, župnik Velhartický jelsanski kapelan Jakob Sedmak in nabiratelj po 1 gld., a trgovec Iv. Iskra 50 kr. — Gosp. Ant. Krušič v Gorici 1 gld. — Dva pri kozarcu brica 20 kr.

Evo veliko požrtvovalnost naših čitateljev! Pa bodo kvasili, da našega lista — ali čemú homo ponavljali tako budalost! Čestiti čitatelji naj na zamerijo, da danes izjemno nekoliko odgovarjamo!

Drugim rokam je došlo: Gosp. Jan. Reja v Kozani nabral 3 gld. 50. — Gosp. Ant. Jerkič, fotograf v Gorici, 50 kr. — I. I. za pet mesecev 25 gld.

Bog živi tako rodoljubje! Bog povrni!

Srčne želje. — Je pač že star in izrabljen način natolcevanja, da to, kar kdo prav srčno privoščé svojemu nasprotniku, razgláša že za golo resnico. — To skrhano orožje skuša uporabiti neka disperatna trojica, katero le pomilujemo, saj si nakopičuje na nesrečna ramena le smeh in preziranje.

Čitatelji naši vidijo, da se ogibamo polemike z ljudmi, ki ne zaslužijo najmanjšega upoštevanja. Vendar si danes dovolimo, konstatovati prav na kratko fakta, ki sama jasno govoré.

V neimenovanem listu, kateremu je za napade glavni predmet „Soča“ in še bolj njen urednik, se trdi z vso resnostjo, da „Soče“ nihče ne čita, da smo grozno osamljeni itd. itd.

Kdo to govori? To kvasijo ljudje, ki niso v odboru nobenega slovenskega društva, dá, še člani slovenskih društev! Kakó je nasprotno, je znano. Radi bi odložili nekatera bremena, ako bi le mogli. Celó pri zadnjem zboru „Sloga“ je bil naš urednik zopet soglasno izvoljen v odbor, dasi je lepó prosil gospode, naj bi ga izpustili. Ni slo, moral se je udati. (Vestni poročevalec je videl, da urednik ni bil soglasno izvoljen — tajnikom, ko je to nalogo prevzel še le v prvi odborovi seji).

Dalje: kakó strašno smo osamljeni, dokazujejo razkazi darov za „Slogine“ zavode. (Glej prejšnji sestavek!) — „Soča“ ima nad 300 naročnikov več nego jih je dobilo sedanje uredništvo l. 1889. To vedó najbolje naši gg. postarji; na nekatere pošte prihaja kar do 50 iztisov. „Primorec“ se tiska v 1400 iztisih, kar je pač lepo število za goriške razmere. — V naši tiskarni zomejenim dovoljenjem posluje stalno 14 oseb; stroškov je 15 gld. na dan. Kdo dáje delo in zaslužek tolikemu osebju, ki redi lepo število rodbin? To so naša društva, naša županstva, naši trgovci in obrtniki itd. itd. Evo, kakó smo osamljeni?

Naposled moramo še izjaviti, da naš list je v popolnem soglasju z narodnim vodstvom in sploh z vsemi merodajnimi možni sedanjega gibanja na Goriškem. To je pač dokaz, kakó — „samo sami“.

Po dolgem času smo odgovorili teh par vrst, a zanaprej bomo zopet prezirali vse napade, saj bo kmalu porotno sodišče, kjer se bomo videli. Obrekovalci so nam samozavestno zaklicali: Na svidanje pri Filipih! Evo, čas se bliža: Na svidanje! Le na dan z dokazi, da ne bo slovenski svet še nadalje „nalagan in osleparjen“.

Usiljevanje. — Visokorodni gospod grof Alfred Coronini je daroval zadnje dni zopet 200 gl. za „Sogine“ zavode. Ta velikodušni dar je bil objavljen v „Soči“. Gospod predsednik je seveda prav presrečno zahvalil gospoda grofa, a odbor pa ni priobčil nikake druge javne zahvale, ker: gospod grof je tudi odbornik in mu ostali odbor lahko še posebe ustno izrazi svojo hvaležnost, kakor se je to dogajalo ob drugih prilikah, ko je gospod predsednik dr. A. Gregorčič leto za letom dajal prav velike svote za „Slogine“ zavode; on sam vzdržuje en otroški vrt. Darovalcem je še to odveč, da se zneski sploh objavljajo, ali: kar tiče tiče, enim za zahvalo, drugim, za — vzgled. Ko narod čita prijavljeni dar, je gotovo iskreno hvaležen dobrotnikom, da je pač odveč vsako posebno zahvaljevanje. Izkazi darov so sploh jako zanimiv del našega lista (ki dokazuje tudi: „kakó smo osamljeni“!!)

Ali neki list, ki išče povsod le zdražbo in prepir, se zadira v odbor, da ni spolnil svoje dolžnosti, ker ni še posebe javno zahvalil g. grofa v svojem oficijelnem glasilu t. j. v „Soči“. A ker odbor ni izpolnil svoje dolžnosti, pravi hujskač, popravi pa on pogrešek in zahvaljuje g. grofa za požrtvovalnost itd. — Mi odklanjamo tako vsiljevanje prav odločno v imenu odbora, ki pozna prav dobre svoje dolžnosti, kakor tudi v imenu darovatelja, ki prav nič ne potrebuje take tendenciozne hvale in zahvale.

Nepotrebno priporočilo. — Zopet moramo zavrniti neko vsiljevanje od strani znanih nemirnežev. Dobrikajo se „Reichsposti“ in „Agramer Tagblattu“, od kar se jim je enkrat posrečilo položiti v zadnji svoje kukavičje jajce. — Zadrli so se v goriške Slovence, kakó so mlačni, ker ne zahtevajo imenovanih listov v kavarnah, zlasti ne v kavarni Schwarz. Ali v tej kavarni — smola! — nahajata se oba lista in to potem, ko je bilo izleženo v „A. T.“ ono kukavičje jajce in prav vsled prigovarjanja tudi tistega, kogar so v „A. T.“ zahrbtno napadli. — Ali kamor zahaja uprav pisalec onih vrstic, nimajo ne enega ne drugega lista! Tamkaj naj bi storil svojo dolžnost ustno, ne pa v listu, katerega kavarnar ne dobi pred oči. — Zakaj pa ne zahaja v kavarne, kjer imajo tudi „A. T.“ — to tudi povemo, ako želi, da se objavi. — Dosti!

Dovoljena je! — Nadaljevalna šola za obrtne učence je dovoljena, le nekatere for-

malnosti bo treba še izpolniti. To se je že zgodilo ta teden, ker gospod poslanec je prišel nalašč z Dunaja, da zadeva ni zakasnela. — Rodoljubi v mestu in okolici naj opozarjajo slovenske obrtnike na to šolo, da noben učenec slovenske narodnosti ne bo hodil v enako laško šolo. Rojaki, pozor! —

Veteranska veselica v nedeljo se je vršila v kljub slabemu vremenu. Došli so veterani iz Dornberga, iz Črnič in iz Renč; tem so se pridružili nekateri naši rojaki v Gorici. — Vojaška godba je začela svirati ob 3 1/2 v Dreherjevi dvorani. Ko je prišel namestniški svetovalec vitez Bosizio, igrala je godba cesarsko himno. Med odličnimi gosti so bili: mestni župan dr. Venuti, bivši župan Maurovich, dvorni svetnik pl. Sbisà in razni vojaški dostojanstveniki. — Na predsednikovo povabilo so veterani zaklicali viharen „živio“ presvetlemu cesarju. Na to se je vršila tombola: cinkvina je dobila 100 kron, tombola pa 200 kron. — Velika večina igrajočega ljudstva so bili Slovenci. Zató je nastala precejšnja nejevolja, da le eden klicar je naznanjal tudi slovenski izzrebane številke, druga dva pa le v laškem. Upamo, da se to drugič ne pripeti več. — Zvečer je bila plesna zabava jako živahna. —

Narodna društva. — Običajna jesenska veselica ženske podružnice družbe sv. C. in M. bo letos še le v decembru, ali pa bo preložena celó na spomlad.

„Goriška Čitalnica“ priredi v nedeljo veselico; spored glej na drugem mestu.

„Goriški Sokol“ priredi svojo prvo veselico v novembru, ker so vstopili v tamburaški zbor nekateri novi člani, ki se morajo še le učiti od početka.

„Goriška ljudska posojilnica“ ima letos denarja na ostajanje, dočim je druga leta vedno primanjkoval. — Uradne ure so ob nedeljah, ponedeljkih in četrtek od 11. ure naprej, dokler je kaj ljudij.

Slovenska Čitalnica v Gorici priredi v soboto, dne 27. oktobra 1894. Besedo s sledečim vspešdom: — 1. „Po zimi iz šole“, vgl. P. Hugolin Sattner; mešan zbor. — 2. „Plavaj ladja moja!“ vgl. Fr. Kücken; ženski zbor z glasovirom. — 3. „Naša zvezda“ vgl. A. Nedvèd; mešan zbor. — 4. „Dva gospoda pa jeden sluga“ Burka s petjem v enem dejanji; po Goldoniju posl. Dav. Hostnik.

Po besedi prosta domača zabava. Začetek ob 8. uri zvečer. K obilni vdeležbi vabi p. i. društvenike. Odbor.

Opomba: Vstop je dovoljen izključno le društvenikom in na ime povabljenim gostom.

Obrnimo ost. — „Corriere“ dokazuje, da pri sodiščih v Tržiču in Korminu ni potreba slovenskih napisov, ker je večina prebivalstva laška, a Slovenci znajo tudi laški. V korminskem okraju je n. pr. 18.494 Ital. in 3650 Slov.! — Obrnimo ost! V sodnem okraju goriškem je štirikrat več Slovencev nego Lahov; da pa zadnji znajo vsi tudi Slovenski, je znano, saj brez slovenščine niti živeti ne morejo. Torej: proč z italijanskimi

napisi! Evo logike! — Tudi neki dopisnik iz Gradišča v „Corrieru“ od torka se renpenči zaradi teh napisov. Le pomirite se, saj te „koncesije“ Slovcem še niso vse, kar zahtevamo. Priti bodo morale še vse drugače premembe, ker prej ne bomo mirovali. Pravica je tudi nam Slovcem ljuba in draga!

Naše železnice. — Inženirji, ki so merili železnico od Bohinjske Bistrice čez Podbrdo do Sv. Lucije in naposled od goriškega kolodvora do Solkana, so odpotovali v nedeljo na Dunaj; zdaj bodo doma nadaljevali svoje delo. Trije med njimi so Čehi. Vsi štirje so se udeleževali tudi naših kegljskih večerov.

V naši tiskarni izide prihodnji teden nemški pisana brošura o vseh tistih železnicah, ki so se kdaj nameravale graditi v deželi; dalje govori o železnici čez Ture in pobija vse razloge, katere navajajo proti predelski železnici. Brošuro dobé v roke vsi državni poslanci. Izdá jo odsek za zgradbo predelske železnice v Bolen. Pisana je jako temeljito. Pisatelj je proučil vse spise, tiskane in v rokopisu, ki so se doslej bavili z železniškimi načrti v deželi ali blizu nje.

Vipavska železnica. — „Slov. Narod“ je objavil v soboto sledečo brzojavko z Dunaja:

„Pod vodstvom grofa Franca Coroninija bili so danes Goriški poslanci grof Alfred Coronini, dr. Gregorčič in Jordan ter poslanca dr. Ferjančič in Kušar pri vojnem ministerstvu, da se informujejo glede zgradbe normalne železnice Gorica-Ajdovščina-Vipava-Postojna. Na svoje zadovoljstvo so poslanci čuli, da ministerstvo ni samo naklonjeno tej nameri, ampak da želi, naj bi se proga čim prej zgradila.“

Tatovi v Gorici so se zopet začeli oglašati na prav predrzne načine. Okradli so že razne hiše. Tudi v grad grofa Alfreda Coroninija so hoteli udreti!

Zopet so pobegnili trije dečki iz mestnega sirotišča; eden se je povrnil že drugi dan. — V tem zavodu ne more biti vse v redu!

Ribji zakon, kateri je sklenil deželni zbor goriški v zadnjem zasedanju, je dobil Najvišje potrjenje 17. sept.

Modrijan! — Neki Falco, dopisnik „Corrierov“ v Tržiču, je popravljaj neki članek imenovanega lista, da Devin ni slovenska županija, ker tam stanujejo tudi Lali! — Kaj pak! Tistih par Čozotov pač ne spremeni narodnega lica slovenske vasi! Devinci, pozor!

Lahonski listi z našim „Corrierom“ na čelu se jezé, da občinska zastopa v Tržiču in Korminu nista protestovala proti slovenskim napisom pri sodišču. Taki so!

Občini Doberdob in Devin podasta zahvalo visokemu c. kr. pravosodnemu ministerstvu in višjemu deželnemu sodišču za to pravično naredbo.

Iz Brd smo prejeli dopis, ki toži, da pri Vedrijanu napadajo ljudi s težkim kamenjem. Takó se je zgodilo nedavno tudi Jož

Mamiču, ko se je vračal z vozom iz Gorice: komaj je ušel smrti. — Kakor stari, takó znajo mladi. 14. t. m. so otroci hudo napadli s kamenjem neko staro ženico. Komur je skrbeti za javno varnost, naj skrbi!!

Iz Šmarij. (Zopet zvonovi) — Kakor sem poročal v zadnjem „Promorcu“, da smo nabirali mošt v namen novih zvonov, in ker je toliko zanimanja o njih, prosim Vas, blagovolite sprejeti še to malo poročilce:

Pri nas imajo prav malo zaupanja v Samasso radi tega, ker je pred 15 leti vлил tri nove zvonove v bližnji Štanjel, ki so se pa v prvem letu razbili. Nove jim je vлил pred 5 leti Broili.

Povabili smo tudi mi Broila, naj pride pogledat naše stare zvonove ter naj bi povedal oziroma dal ktere pogoje gledé novih. Pogodbe nismo še sklenili z njim, ker se nočemo pre nagliti, ali njegovi pogoji in častne besede, ki nam jih je dal, vsekako kažejo, da nam on vlije nove zvonove. On vzame stare zvonove po 1 gl. 20 kr., nove nam dá po 1 gl. 36 kr. Zvonovi bi bili *c, d, e* in bi tehtali najmanj 35 kvintalov. Garantuje jih 5 let. Plačali bi mu jih v 5 letnih obrokih in sicer počenši 2 meseca potem, ko bodo zvonovi že postavljeni in od veščakov kot dobri spoznani. Ako bi imeli najmanjši pogrešek, preljeje jih na svoje stroške. Tedaj glede plačila so pogoji tako ugodni, da jih lahko plačamo brez občutkov.

Mej drugim omenili smo mu tudi, da bi nam Samassa mogoče vлил bolje zvonove kot on, na kar se je vnela živahna razprava, koje konec je bil sledeči: Broili pravi, naj vlije Samassa 3 in on 3 zvonove po zgoraj navedenih pogojih. Če bi bil Samassa zadovoljen, naj bi si napravila vsak svojo livarno tu pred cerkvijo. Veščaki naj bi potem sodili. Ako bi Lili Broilovi zvonovi odvrženi, trpi on vse stroške, ako bi pa bili njegovi kot dobri spoznani, jih postavi po zgoraj omenjeni pogodbi v zvonik in tako naj bi storil Samassa. Ako bi bili pa oboji kot dobri spoznani, naj bi imela občina pravico izbirati. Se razume, da mi na take besede ne moremo misliti, da bi od Broila dobili slabe zvonove.

Iz Komna. 18. okt. — Čitamo v raznih časopisih, kako se jeze Talijanaši radi slovenskih napisov, katere morajo napraviti sodišča v Istri za slovensko-italijanske kraje, kakor tudi radi slovenskih oz. hrvatskih tiskovin. Upije Izrael, ker si ne more misliti, da sme tudi Slovan imeti nekaj pravic tam, kjer je smel biti od Šaranjacev do današnjega dne teptan in zasramovan. — Kaj bi rekli židje, ki se zbirajo kričeč krog „Piccola“ in nazivajo se „liberalne“, ko bi pa kar naenkrat poslala vlada v Koper, Piran itd. sodnega pristava, ki bi bil Slovenec in bi ne umel govoriti s strankami italijanski, kakor se je zgodilo našemu okraju, da smo zadnji čas dobili sodnega pristava v osebi g. Comela, ki mora za najnavadnejše stvari jemati tolmača v osehah gg. Žagarja, c. k. sodnega sluga, in Čotarja c. kr. zemlj. knjigovodjo.

Za lasé smo se ruvali in samih sebe sramovali, poslušajoč nedavno neke kazenske obravnave, misleč si: jeli to mogoče v Komnu v 19. stoletju, in vrhu tega še pri sodišču, kjer je potrebno, ne le, da ume sodnik dobro jezik stranke, nego da mu je znano celó naréčje posameznih krajev! Tako se ravna z nami! Imeli smo pa tudi več let Laha davkarja, ki ni umel nič slovenščine, in mi na vse to molčimo, med tem ko se Lahi gibljejo za par mrtvih črk slovenskih, katere morda škodijo samo očem nekojih nemirnežev. A mi trpimo take odnošaje na svojih tleh!

Na dan s pritožbami in Slovan učí se „tolerance“ od nasprotnikov.

Klin s klinom! Istinovič.

V Cerknu bo imelo c. kr. okrajno glavarstvo tolminsko svoj uradni dan vsak tretji ponedeljek meseca; ako pride na ta dan kak praznik, pa sledeči dan. Glavarstveni uradnik bo uradoval v občinski pisarni od 10. do 12. predp. in od 2. do 4. pop. Vsakdo, kdor bi imel kaj opraviti z glavarstvom, pride naj one dni v občinsko pisarno cerkljansko, pa opravi svoj posel brez stroškov in zamude časa. Ubogi Cerkljani so morali hoditi v Tolmin do glavarstva! —

Takó je naznanil c. kr. okrajni glavar grof Miroslav Marenzi vsem županstvom z okrožnico 17. sept. Poslal jo je pa tudi gg. duhovnikom, da so jo naznanili vernikom tudi v cerkvi.

Z dežele. — (Vikariji na Goriškem.) Že deset let je uprašanje o naših vikarijih na dnevnem redu in se ni moglo z lepa priti do konca. Še v zadnjem času so gospodje — sami sebi prepuščeni in brez podpore — morali sami tožiti, da so prišli do 600 gld. Ne čudimo se temu, saj smo v Avstriji, kjer je cerkev podržavljena. Državno sodišče je v svojih razsodbah priznalo samostojnost naših vikarijev. Še nikdar ni bila vlada tako naklonjena temu, da bi se konečno vsi vikarijati prištevali samostojnim, kakor v zadnjem času. Od vladne strani ni bilo nobene zapreke, kakor hitro je državno sodišče v znani pravdi zaradi Orehka priznalo samostojnost. Na podlagi tē razsodbe prišlo je do tega, da so potem vsi vikariji od vladne strani bili smatrani kot samostojni s plačo 600 gld.

Odkod torej pride, upraša zdaj vsakdo, da je le 41 vikarijatov povzdignjenih v župnije, drugi so se pa kar prezrli? Na prvi pogled se bo zdelo vsem čitateljem nerazumljivo, kajti skoraj vsi vikarijati imajo jednake pogoje in nahajajo se v enakih cerkvenopravnih razmerah. Navadni kmetje ugibljejo, zakaj niso tudi drugi vikarijati postali samostojni, in so nekako užaljeni, ker se jih je preziralo. Prav tako neprijetno je dirnola ta novica tudi č. g. vikarije, ki so za trdno mislili, da se bode logično postopalo. Zdaj uživajo 600 gld. to je, plačo samostojnih dušnih pastirjev, naslednik pa na tisti službi in pod tistimi razmerami, bo vžival službo „eksposita“. Do zdaj je bil samostojen, odslej ne bo več. Do zdaj je bil „quoad curam animorum“ neodvisen, odslej kaže, da

bode župnikom podložen. Prav odkritosrčno povemo, da to nam in nikomur ne more v v glavo. Če bi bilo vse dosledno in logično, ne bi bilo vse „vertraulich“. . . Prav to, da stvar ni bila očitna, vzbuja čudne slutnje. Od daleč smo nekaj zavohali — in marsikaj čuli, čemur smo se zelo čudili. Ker pa nismo še gotovi, zato molčimo. Kakor hitro pridemo do gotovih podatkov, se oglasimo. Svet naj vé, kakšna nedoslednost vlada v nekaterih krogih — in kako se poslužujejo dvojne mere.

Vsi cerkveni zbori vseh časov, kadar koli je šlo za ustanovitve novih župnij, imeli so vedno pred očmi: *salus fidelium, incrementum cultus divini, bonum ecclesiae* i. t. d. ne pa: *ambitis, jactantia* i. t. d. le kvískovspenjajočih gospodov pri starih župnijah, ki radi vidijo okoli sebe veliko kadilnic.

Čujemo, da dotični gospodje vikariji ne bodo molčali in da vse poskusijo, da pridejo do svojih pravic.

Slavnim županstvom naznanjamo k bližajočemu se koncu leta, da naša tiskarna ima vse tiskovine za občinske urade; na posebno lepem in trpežnem papirju so tiskani računi, proračuni, blagajniški dnevnik in opravilni zapisniki.

Tudi za cerkvene urade imamo prirejenih že veliko tiskovin: krstna knjiga, krstni listi (lat. in slov.), poročni listi (l. in s.), mrtvaški listi (l. in s.), računi, računski posnetki, izkazki obrestij itd. itd.

„Slovanska knjižnica“. — Izšel je 28. snopič v 2400 iztisih; obsega pa sedem pol ali 112 strani in se prodaja na drobno po 15 kr. Naročniki dobé tudi ta snopič za navadno ceno 10 kr. s pošto vred. Kdor vzame 100 snopičev skupaj, jih dobí za 12 gld.

Priredili smo ta snopič v vidni spomin, ki se dolgo ohrani, petdesetletnice našega slovečega „pevca po milosti božji“ Simona Gregorčiča. Ta snopič naj nadohaja „spominsko knjigo“, katero so nameravali izdati nekateri rojaki naši. — V tem snopiču so poleg raznih člankov ponatisnene najlepše Gregorčičeve poezije, ki se takó razširijo široko med narod, kajti 15 novičev pač premore vsaka slovenska hiša.

Županstvi v Devinu in Doberdolu zahvalite c. kr. višje sodišče v Trstu in visoko c. kr. pravosodno ministerstvo za pravičen ukaz zastran dvojezičnih napisov pri sodišču v Tržiču.

Veleč. g. dr. A. Gregorčič pride te dni z Dunaja, ker je treba izpolniti neke vladine zahteve v zadevi nove „Slogine“ nadaljevalne šole za obrtne učence, ki se kmalu otvori. Prve dni prihodnjega tedna se vrne zopet na Dunaj, kamor je treba pošiljati pisma, kdor česa želi od njega.

Tržne cene v Gorici. — Kava Santos 152 do 156, sandomingo 164, java 168, portoriko 176 do 184, cejlon 185 in moka 188. — Sladkor 32 in 32½ — Petrolij v sodu 18½, v zabojih 5 gld. 75 kr. — Sla-

nina po 52 do 56. — Maslo surovo 80, kuhano 88.

Vabilo. — Ker dne 13. m. m. je bil izostal letni občni zbor našega društva zaradi neprevidenih razmer, skliče se za dne 8. novembra t. l. ob 9. uri dopoldne v goriško „Citarnico“. —

Dnevni red po pravilih. —

Naznanja se, da slavni c. k. okrajni šol. svet z dopisom dne 12. t. m. štev. 1758. dovoljuje onim gg. učiteljem, ki držé o četrtkih nadaljevalni tečaj, da ga lahko opusté, ako se udeležé našega zborovanja. — K obilni udeležbi so uljudno vabljeni vsi gg. društveniki in gg. društvence.

Učiteljsko društvo za goriški okraj v Solkanu dne 24. oktobra 1694
Odbor.

Ostala Slovenija.

Trst in Istra. — (Mestni zastop tržaški) je tudi sklenil protest proti slovenskim napisom pri sodiščih. Te demonstracije proti vladni naredbi so se udeležili tudi tisti starašine, ki so bili izvoljeni s pomočjo vlade. Lepe razmere! — Tudi župan se je odločno izjavil proti napisom. Na galerijah škandalozen hrup, kakoršnega bi ne trpeli nikjer! Slovenski zastopniki so tu pravi mučeniki, da se moramo le čuditi njih vstrajnosti. Veliko jim je trpeti zasramovanja: zato naj jih pa narod hvaležno spoštuje. Čas bi bil, da bi bilo enkrat konec škandalov na avstrijskih tleh.

— (Deželno brambovsko sodišče v Trstu.) C. kr. ministerstvo za deželno obrambo objavilo je dne 16. t. m. sklicaje se na naredbo z dne 3. avgusta t. l., to-le: „Ekspozitura deželno brambovskega sodišča v Ljubljani premeščena je z dnem 1. oktobra t. l. v Trst ter ima nositi odslej naslov „C. kr. deželno brambovsko sodišče v Trstu“. Temu sodišču ostanejo podrejeni: domobranski pešpolk št. 5 v Trstu, 3. in 4. bataljon domobranskega pešpolka št. 4 v Celovcu ter deželna orožniška zapovedništva št. 7. in 12.“

— (Razžaljenje Njeg. Veličanstva.) Iz Pomjana poročajo: V tukajšnji vaški krēmi Ivana Benčiča sedel je mirno neki vaščan pri kozarcu starega vinca. Med tem stopi v krēmo neki Obad (čevljar, rodod od Dekani) nekoliko opit in vikaje: „Evviva Italia, Evviva Garibaldi a Roma“ in drugo. Na opomeno vaščana, ki je ob enem iztegnil iz žepa svoj vojaški odpustni list, da nam Slovencem je častiti le našega presvitlega cesarja Frančiška Jožefa I., odvrne Obad nejevoljno: „Ti c... ti e tuo Imperator“. Tretji dan je prišel orožnik poizvedat o stvari, ali Obad jo je skrivaj popihal iz Pomjana; v Kopru so ga pa prijeli in dejali pod ključ. Po zaslišanju tukajšnjih svedokov odpeljali so ga v zapore dež.

sodišča v Trst. Vidite, kam človeka spravi renegatstvo in italijanski irredentizem! Ko bi ta renegat ostal slovenski Obad, ne bi se mu bilo dogodilo kaj takega. „Edinost“.

— (Avita coltura v Trstu.) Minoli torek med 7. in 8. uro zvečer je neki tržaški „omikanec“ s črnolom zamazal tablo, visečo ob vratih gostilne nadrodnjaka g. V. v ulici del Solitario. Opomniti je treba, da ima dotična tabla italijanski in potem slovenski napis. Ne moremo si torej to pobalinsko dejanje tolmačiti drugače, kakor da se je dotičnega „demonstranta“ prijela kuga, prihajajoča iz — Pirana. Mar misli lahonska gospoda pričeti tudi v Trstu tako gonjo proti slovenskim napisom, kakor njih «bratje» in somišljeniki v Istri? — Dotični gostilničar je prijavil to pobalinstvo c. kr. policijskemu komisarijatu v ulici Scussa, da poišče tega «vročekrvneža».

— (Tudi male Milje) so se uprle slovenskim napisom pri sodiščih. Občinski možje naj raje skrbé za svoje zadeve, a slovenski napisi je nič ne brigajo.

— (V Piranu) je bil v nedeljo po noči velikanski škandal. Lahonska fakinaža, napojena z vinom in nasičena z „bakala“, je rujovala po ulicah, pobila razna okna, oplenila štacune in odstranila dvojezični napis pri sodišču. Dva duhovnika, ki sta v cerkvi mirila duhove, naglašujoč opravičenost vladine naredbe, dobila sta v odgovor pobita okna in se njiju življenje jima je bilo v nevarnosti. C. kr. orožniki so obnemogli proti lahonski druhalji, ki je klicala: „Morte ai scivi!“ (Smrt ščavom!) Listi poročajo, da so se čuli tudi veleizdajski kliči. Vladne brzojavke dunajskim listom so hitele zanikati to vest.

V sredo je došla z Dunaja sledeča brzojavka:

„Dogodbe v Piranu so obudile v parlamentu največjo senzacijo. Slovanske koalicije eksekutivni odbor se je dalje časa posvetoval z grofom Hohenwartom. Pravosodni minister grof Schönborn je izjavil proti Hohenwartu, da svoje naredbe nikakor ne prekliče, nego da raje odstopi. Spinčič predloži v današnji seji nujen predlog glede ministrove naredbe. Klun pa je interpeloval glede izgredov v Piranu. Tržaški namestnik Rinaldini je vladi brzojavno naznanil, da on ni ukazal odpraviti dvojezičnega napisa v Piranu in ga nadomestiti s samoitalijanskim, kakor so poročali listi. Minister Bacquehem je zahteval, naj mu namestnik Rinaldini takoj pošlje poročilo o dogodbah. Vse kaže, da zmaga slovenska stvar“.

Kranjsko. — (Volitev na Notranjskem) v deželni zbor bo 30. t. m. Bije se hud boj med obema stranka, kar je prav žalosten znak naših razmer na Slovenskem. Po dovršenih prvotnih volitvah soditi zmaga g. Fran Arko, posestnik v Postojni, kandidat „Slovenskega društva“.

— (V Ljubljani) bodo zidali novo poštno poslopje v Slonovih ulicah.

— (Na Planini) pri Vipavi je postavilo učeraj učiteljsko društvo za postojnski okraj nagrobni spomenik pok. učitelju Rudolfu Dolencu, ki je bil, kakor znano, utonil v Vipavi.

— (Shod zaupnih mož) se bo vršil v novembru. Zmedeni politični nazori, ki se namenoma širijo od nekih stranij, naravnost zahtevajo, da se snidejo slovenski možje iz vseh pokrajin in se dogovoré, kakó jim je postopati, da narod naš doseže svoj časni in večni blagor!

— (V Planini) pri Vipavi je umrl 24. t. m. veleposestnik g. Fortunat Marc v 71. letu svoje starosti. Danes smo prejeli o tem možu večji dopis, a ne moremo ga priobčiti, ker je čas prekratek. Dopisnik ga opisuje kot vrlega moža v vsakem pogledu. Zapustil je osem otrok. — Pogreb je bil veličanstven. Udeležilo se ga je celo starašinstvo.

— (Pevsko društvo «Ljubljana») bode pelo na vseh Svetih dan več žalostin pri «Sokolovi» piramidi na Ljubljanskem pokopališču.

— (Bolezen na orehih). V ljubljanski okolici so letos posebno dobro kazali orehi in se je bilo nadejati, da jih bode prav obilo. Predno pa so dozoreli, se je pokazala neka bolezen in so pričele kazati se črne pege na zeleni lupini. Pod lupino pa se je ugnezdil črv, ki je pokončal večino orehov, tako da ima drevje le primeroma malo popolnoma zdravega sadu.

Koroško. — (Shod zaupnih mož) se je vršil v sredo v Celovcu. Zvečer se je vršila velika veselica v spomim pokojnih Einspielerja in Slomška, ki imata neprecenljive zasluge za ves narod, še posebe pa za koroške Slovence. Peli so „Liraši“ iz Kamnika, ki so tudi tamburali.

— Pogorel je Pečnik na Gorici pri Dravogradu. — V Celovcu se je odkril spomenik grofa Enzenberga, ki je deželo vodil za časa francoskih vojsk. — V benediktinski cerkvi v Celovcu so vjeli tatu. — Nova pošta se je odprla v Limercah pri Celovcu. — Pogorel je Steinerjev skedenj na Zilski Bistrici. — Shod podružnice sv. Cirila in Metoda v Črni pri Štularju se je 7. t. m. prav dobro obnesel. Prišlo je mnogo ljudstva. Nastopilo je več govornikov. Peli so „Gorotanci“. — Za prednico Elizabetinskega samostana v Celovcu je bila izvoljena mati Benedikta Gössler. — Tepež je bil med topničarji in kranjskimi vojaki v gostilni „pri leči“ v Celovcu. Enega so tako pretepli, da so ga morali prenesti v vojaško bolnišnico.

— (V Kotmaravesi) se je vršila 7. t. m. velika narodna slavnost, katero je priredila podružnica sv. C. in M. Došlo je veliko ljudstva iz vse okolice. — Te veselice na Koroškem delujejo na naše tamošnje slovensko ljudstvo takó mogočno, kakor pri nas taborji pred 25 leti. Le naprej po cesti tej!

— (Nemški konservativci o Slovencih). Celovski nemško-katoliški list

«Kärntner Landbote», poročevaje o izvolitvi gosp. Huberja v Zilski dolini piše v štev. 19. nastopno:

„Na ta dan (volitve v Št. Mohorju) se je očitno pred vsem svetom pokazalo, da so Nemci in Slovenci edini in složni ter da ni prepira in nemira med njimi. Ista sv. vera, iste koristi jih združujejo tako tesno, da te zveze še različnost jezika razdreti ne more. Vlada se je lahko prepričala, da Slovenci niso sovražniki Nemcev, ker so svojih 28 glasov nemškemu kandidatu dali. Zato je le pačenje resnice, ako liberalni listi vedno o nemiru govorijo; nasprotno moramo trditi, da le liberalna, in še bolj nemško-narodna stranka mir v deželi kali, ker hoče pri Slovencih natorno pravico, materno besedo (jezik) zatreti, kar katoliški kmetje nemški nikdar ne bodo odobrivali «Vsakemu svoje» dati in pustiti, je geslo katoliške nemške in slovenske ljudske stranke“.

Te lepe in močate besede so nam vsaj deloma porok, da nam hočejo katoliški Nemci pravični biti, kar si želimo iz vsega sreča.

Štajersko. — (V Loki pri Zidanem mostu) je bila v nedeljo 14. t. m. sadna razstava.

— (Na Bizeljskem) so osnovali, če je nemškim časnikom verjeti, Raiffeisenovo posojilnico, nemško ali slovensko, ne vemo.

— (Prepovedan semenj). Okrajno glavarstvo v Brežicah je bilo prepovedalo semenj na Planini dne 15. t. m., ker še občina ni oskrbela pravega prostora in ne gleda na potrebne uredbe.

— (Uboj). Kmeti fant Bračič, sin občinskega tajnika v Št. Jarneji pri Konjicah, je v jezi ubil opekarja Strmšeka.

— (Strela) je udarila v hlev posestnika Hlastana v Dobrovi pri Rajhenburgu in mu vola ubila. Druga živina je ostala zdrava, toda hlev, ki je bil vendar za 300 gld. zavarovan, je zgorel.

— (Nova pošta) se odpre pri Št. Bolfenku v Slov. Goricah; imela bode zvezo s Št. Andrašem, oz. s Ptujem.

— (V Podsredi) so v nedeljo blagoslovili kapelo sv. križevega pota.

— (Kako se nemškutarski zupan vedejo). Župan pri sv. Lenartu v Slov. Goricah je bil sodnijsko na 25 gld. obsojen, ker je bil v krčmi v Čmureku letos po leti razžalil deželnega inženirja, ter ga psoval, da je jud.

(Ponesrečen vojaški begun.) Iz konjiške vojašnice v Mariboru je pobegnil novinec Anton Flisek iz Litije. Ko je hitela patrola za njim in ko je Flisek bežal preko železniškega tira, ga je povozila lokomotiva in poškodovala tako hudo, da je umrl kmalu potem v vojaški bolnici.

— (Presvetli cesar) je iz svoje privatne blagajne podaril 100 gld. za minoriško cerkev v Ptujem.

— (Premembe pri č. duhovščini). Č. g. Jan. Medvešek, kaplan v Škalah, je premeščen v Mozirje.

— (Premembe priučiteljstvu). G. Fr. Šijanec, učitelj na Cvenu, pride za nadučitelja v Veržej. G. J. Vrščaj, podučitelj v Št. Juriji na j. z., dobil je enako službo na deški šoli v Ljutomeru; G. J. Jelovšek je dobil podučiteljsko službo na šoli ptujske okolice.

— (Obesil se je) Fran Celestin, gostilničar in posestnik v Celji. — Nesrečnemu se je baje zmešalo, kajti hodil je že več dni jako pobit in otožen.

— (Politika na Štajerskem) se suča vsa o celjski „nemško-slovenski“ nižji gimnaziji. Prosimo pa prav nujno stajerske Slovence, naj bodo pozorni, ker ta „pridobitev“ je ničeva proti žrtvam, katere zahteva od nas podpiranje sedanjega vladnega sistema.

Zahvala.

Dolžnost mi je, da v svojem in imenu otrok tem potom toplo zahvalim vse sorodnike, prijatelje in znance, ki so v tolikem številu spremili k večnemu počitku našega ljubljenelega soproga oz. očeta

Fortunata Marca.

Še posebe zahvaljujemo preč. duhovščino, sosebno domačega g. župnika, g. učitelja za ginljivo petje, sl. županstvo in sploh vse, ki so kakorkoli povečali tužno slovesnost.

Žalujoča soproga

Marija Marc

v imenu vse rodbine.

Razgled po svetu.

Avstrija. — (Na Dunaju) so rezervniki pri preglednem zboru razgrajali in kričali: „Živila anarhija!“ Na pomoč je prišel bataljon vojakov. Krasne razmere!

— (Vladni listi), kakor n. pr. Fremdenblatt, Presse in drugi, branijo istrske Lahe, češ, da niso uzročili nikakih protiaustrijskih demonstracij. Ti listi so dobili poročilo iz Trsta. Naši poslanci že poskrbijo za to, da se ne bo pačila resnica!

— (Nedelavnost) je glavni znak sedanje vladne večine državnega zbora. Odseki ne morejo nič delati, ker navadno niti sklepni niso. Za sedanje zasedanje ni pripravljeno skoro nikako gradivo. Vse spi.

— (Naše ministerstvo) si je baje izprosilo od ogerskega vse gradivo o civilnem zakonu, da ga bo proučevalo. Ali namerava koalicijska vlada tudi pri nas začeti enak boj proti cerkvi, kakor na Ogerskem?

— (Zopet napis). V tej zadevi imamo pred seboj sledeče brzojavke:

Dunaj 25. oktobra. Ministerski svet se bo te dni bavil z vprašanjem o dvojezičnih napisih na Primorskem. To vprašanje je povzročilo popolno krizo v koaliciji. Današnji levičarski listi zahtevajo, naj odstopi pravosodni minister in naj se slovenski poslanci Hohenwartovega kluba izključijo iz koalicije.

Trst 25. oktobra. Po naročilu pravosodnega ministra je Tržaško višje dež. sodišče odposlalo deželnozbornega pristava dr. Kramerja v Piran, da začne kazensko preiskavo zaradi zadnjih izgredov. Določil se mu je termin jednega meseca.

Trst 25. oktobra. Nekateri italijanski odvetniki zahtevajo, naj se tukajšnja odvetniška zbornica izreče zoper dvojezične napise. Nabrali so že potrebne napise, da se skliče izreden občni zbor.

Dunaj 25. oktobra. Naredbo glede dvojezičnih napisov na Primorskem je bil pravosodni minister izdal že za časa grofa Taaffe, malo dnij pred Taaffeovim odstopom. Tržaško višje deželno sodišče je takrat ni izvršilo, ampak pred nekaterimi tedni vprašalo pravosodno ministerstvo, kaj naj stori, ali naredbo izvrši ali jo dene ad acta. Ministerstvo je potem zaukazalo, da se mora naredba v enem mesecu izvršiti.

Dunaj 25. oktobra. Coroninijev klub se je posvetoval o primorskem vprašanju, a po uplivu grofa Franca Coroninija sklenil, da za sedaj ne začne nikake parlamentarne akcije v tem oziru.

— (Ruski car). Dunajski ruski poslanik knez Lobanov je dobil iz Livadije nocoj oddano brzojavno poročilo, da se stanje carjevo od včeraj ni nič premenilo.

— (Neresnično vest) so bili raztrosili nekateri listi, da je ministerski predsednik knez Windischgrätz podal ostavko. To vest so takoj zanikali vladni listi.

— (Minister Baquhem) je baje dobil pretilno pismo, v katerem se napoveduje atentat na njegovo osebo.

— (V Pragi) je bilo razpuščeno društvo „Slavia“. Na to je hotelo začeti poslovati novo akademsko društvo, ki je imelo pravila že potrjena, a vlada je to prepovedala, češ, da novo društvo je le nadaljevanje prejšnjega.

Čudne razmere! — Vseučiliščniki hodijo po ulicah s slovanskimi trakovi, ovitimi s črnimi znaki:

(Volilna reforma) počasi napreduje. Listi poročajo, da presy. cesar je radi tega jako nejevoljen.

— (Interpelaciji). Poslanec Klun in tovariši so ostro interpelovali radi izgredov v Piranu, Spinčić in A. Coronini pa zaradi irredentovskih klicov. — Stališče Rinaldinija je baje omajano.

— (V Brnu) se bo vršil 28. t. m. shod levičarskih in nacionalnih zaupnih mož.

— (V Terezinu) na Galiskem se v kratkem otvori poljska gimnazija. Tako poroča „Gazeta polska“. Proti tej šoli se ne bodo upali Nemci niti ziniti!

— (Državni zbor) se bavi zdaj z novim kazenskim zakonikom, ki je pa takó napravljen, da je napovedanih popravkov dvakrat toliko kolikor paragrafov. Dr. Slavik jih je predložil 186, dr. Pacak 150, dr. Slama 50, dr. Vašaty 100, Pernerstorfer 350 itd. Razprava bo torej jako zanimiva. — Odsek, ki je razpravljal o tem načrtu, je imel 117 sej — V ponedeljek je bila v zbornici prva seja. Govoril je ta dan proti le dr. Slavik. Sedanji načrt je zagovarjal dr. Kopp; glavne misli so naslednje:

Nezadovoljnost z načrtom izvira največ iz nezadostnega poznavanja njegovih določb. Zakona, ki obsega 600 paragrafov in s katerim bi bil vsakdo zadovoljen, sploh ni nikdar mogoče izdelati. Tudi v predležem načrtu so kaznjivi čini razdeljeni na tri vrste, hudodelstva, pregreške in prestopke, ali subsumiranje pod te vrste se je predručilo. Glede kaznij se je dosedanji sistem popolnoma opustil. Za hudodelstva se je kot kaznen določil zapor v strahovalnici, a hudodelstva so le čini, s katerimi se je pravica na poseben način kršila, vsled tega je moči, da se radi hudodelstva obsodi kdo na zapor, kar nima nikakih pravnih nasledkov, ker je to sicer resna ne pa nečastna kazen. Načrt določa tudi novotarijo: državni zapor. To je custodia honesta, kazen, ki sicer zadene kaznjenca, pa ne škoduje njegovi časti. Ta kazen se bo pri političnih hudodelstvih prisojala, seveda, če so bili hudodelčevi nagibi pošteni. Tudi pri drugih činih, pri katerih se konstatujejo pošteni nagibi, se prisodi državni zapor. Nova je določba, da se kdo izpusti iz zapora do preklica. Dotičnemu se lahko kazen po gotovi dobi povsem odpusti. Tudi odlog kazni je važna določba. Odsek je stvar skrbno uvaževal, ker je prebivalstvo še prav ne razume. Kdor se prvič obsodi in sicer na kazen treh mesecev, temu sodnik lahko dovoli, da kazni ne nastopi. Ta kazen se mu odpusti, če se vsaj jedno leto in k večjemu tri leta dostojno vede. Poročevalec se je potem bavil z delikti, kateri se kaznujejo vsled zasebne zatožbe.

Pravi, da se nobeno v tako imenovanih kavčukovnih paragrafi obsežno dejanje ne bo zmatrало za hudodelstvo. Pri vseh teh dejanjih se bo alternativno sodilo na globo. Stilizacija je kolikor mogoče jasna. Stori se je, kar se je dalo storiti. To pa vender ne gre, da bi se politična hudodelstva zmatrала za zasluge in nagajala s Franc Jožefovim redom. Poročevalec apeluje končno na zbornico, naj načrt odobri. Soditi je načrt kot celoto. Če bi se mnogo preminjevalnih predlogov stavilo, bil bi načrt pokopan. Čast avstrijskega parlamenta bi bila osramočena, če bi po dvajsetletnem delovanju načrt propadel.

— (V Příbramu) so redarji zasledili mej delavci v rudnikih anarhično zaroto. Šest rudarjev so zaprli.

— (V poljskem veleposestvu) je bil v okraju zolkiewskem izvoljen vseučilski prof. dr. Milewski državnim poslancem.

— (Mladočehi) bodo glasovali za zahtevano svoto za celjsko gimnazijo, ker si smatrajo v slovansko dolžnost, vklub svojemu opozicijskemu stališču pomagati svojim bratom, ako morejo.

(Nedeljski počitek) je bil doslej le na papirju. Trgovski minister je pa predložil v ponedeljek načrt zakona, s katerim se uredi ta zadeva. Bomo videli!

Hrvaško. — (Obe opoziciji) se pridno obirate med seboj. Stranko prava sta zapustila voditelja Hrvatov na Reki dr. Barčić in dr. Bakarčić, ki sta priobčila v tržaškem «Pensiero Slavo» ostre članke proti stranki, oziroma proti nje glavnemu vodji dr. Franku. Odgovarja jima obširno v «Hrvatski» g. Fran Folnegović. — Torej: povsod le prepir, povsod razdor! Bratje, spametujmo se. — Češki «Národní Listy» prinašajo korenito pisane članke iz Zagreba o teh homatijah.

Zunanje države. — (Ruski car) je na smrtni postelji. Rešitve ni več. Današnja «Soča» ima o tem večji članek.

— (Irredentovec Barzilai) je interpeloval v laški zbornici o naredbi naše vlade za stran dvojezičnih napisov pri sodiščih na Primorskem. Lahonski listi v Avstriji prinašajo to vest z vidnim veseljem. Ti ljudje smatrajo Primorsko za deželo laškega kraljestva pod «tujim jarmom». Naj le počakajo!

— (Socijalisti na Nemškem) začenjajo resno skrbeti vlado. Kancler Caprivi namerava povabiti na pogovor pooblašcene ministre raznih vlad, da bi ukrenili, kakó bi zatrli socijalistično gibanje.

— (V Belgiji) so dobili pri volitvah v državni zbor konservativci veliko večino. Ali tudi socijalisti imajo krepko manjšino. Sklenili so, da bodo že v prvi seji čitali republikansko proklamacijo.

— (Italijanska vlada) je razpustila v ponedeljek h kratu vsa socijalistiška društva v kraljevini. Razpust se je vršil takó nepričakovano, da socijalisti niso mogli ničesa prikriti; redarstvo je zaseglo veliko pisem, ki razkrivajo državnemu redu nevarne nakane.

— (Srbski kralj Sašo) je prišel v Budimpešto na poset k našemu presv. cesarju. Bil je sijajno sprejet. Potem je šel v Berlin. — Med odlikovanimi državniki je tudi hrvaški ban Khuen, ki je dobil Takovski red. Hrvaški listi vidijo v tem odobravanju sedanjega nenaravnega položaja na Hrvaškem.

(Turški Sultan) je podelil bolgarskemu ministerskemu predsedniku veliki kordon Osmanije reda. — Kakó se časi spreminjajo!

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček. Tiska Goriška Tiskarna A. Gabršček v Gorici.

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko vino.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupi, ima svojo prodajalnico v Gorici na levem voglu s Kornja v Gosposko ulico. Usnje in podplate vseh vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potrebščine za čevljarje.

Franc Bensa v ozki ulici št. 8 v Gorici prodaja vsakovrstno usnje podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebščine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

Karol Drašček pek Riva Corno št. 4. v Gorici.

Podružnica za razprodajo kruha se nahaja v Semeniški ulici št. 2.

Fránjo Jakil

tovarna koč v Rupi p. Miren in zaloga usnja v Gorici Raštel št. 9.

Novinc Franc,

mizarski mojster, ima svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stretta) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim rojakom.

Franjo Jakil

v Raštelu št. 9 ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potrebščin za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina in ima domačo kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Obidič

čevljar v Semeniški ulici št. 4. se priporoča Slovencem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu ima zalogo Dreherjevega piva ter žita, moke, soli in otrobij.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrijanska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semeniški ulici ima prodajalnico vsakovrstnih klobukov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Spominjajte se o vsaki priliki šolske dece v „Sloginih“ učnih zavodih.

Anton Koren

trgovec v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe

Peter Birsa

gostilničar pri veliki cerkvi (Corte Caraveggia št. 4.) priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobre, sveže vino, domačo kuhinjo; postrežbo točna.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom na debelo v Vrtni ulici št. 8, (poleg ljudskega vrta na desno) prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjige za upisovanje, itd. Pisanke in risanke iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno učiteljstvo še posebno opozarja.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače, zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovratnike, sablje z vso opravo, zlate in sreberne zvezde skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po naročilih izdeluje točno in po nizki ceni.